

POLITIEKE PORTRETTE

Kees Andriessse

STANLEY BALDWIN

De Engelsman voelt zich niet op zijn gemak in het gezelschap van den man, dien wij een „intellectueel” plegen te noemen: de bezitter van een scherp en watervlug brein, voor wiens genadeloze critiek geen heilige traditie gespaard blijft. De boeken van zulke intellectuele auteurs als Huxley en Haughton bijv. worden weliswaar vlot verkocht, doch hun oplage kan niet tippen aan die van een Dorothy Whipple, die met haar „ouderwetse sentiment” en eenvoudige menselijkheid tienduizenden lezers ontmoert.

Ook in Englands politiek kan men het merkwaardige verschijnsel constateren dat de middelmaat het verder brengt en meer geliefd is dan zij, die er boven uit steken. De premiers geven er een duidelijk beeld van: Lloyd George, die slechts de lagere school heeft doorlopen en herhaaldelijk blijk gaf van een ontstellende onwetendheid; MacDonal, die niet slagen kon voor zijn onderwijzersdiploma en ook Stanley Baldwin, Englands huidige minister-president, die zakte voor het toelatingsexamen voor Harrow, en naar zijn eigen woorden op Trinity College in Cambridge „niets uitvoerde”.

Nee, Baldwin is geen intellectueel. Maar wel is hij een echte Engelsman, kalm, eenvoudig, een beetje traag zelfs. Hij houdt vast aan zijn eenmaal gewonnen overtuiging, en dat zijn eigenschappen, die de Engelsman waardeert, waarbij hij zich veilig voelt.

Van Baldwin heeft men geen uitbarstingen van temperament te vrezen, die het imperium in een avontuur zouden kunnen meeslepen, geen experimenten, die de sleur van de Engelse politiek zouden breken. Hij is negen en zestig jaar oud en verlegenwoordigt nog steeds het kiesdistrict Worcestershire, waarin hij in 1867 in het dorpje Bewdly is geboren. Zijn vader was eigenaar van de Baldwin's Limited, een grote ijzerfabriek, die reeds bijna tweehonderd jaar in het bezit der familie is. Nadat de jonge Stanley Cambridge verlaten had, is hij in de zaak van zijn vader gegaan, waaraan hij tot zijn een en veertigste jaar al zijn krachten wijdde.

In 1908 kwam zijn vader te overlijden, waardoor diens zetel in het Lagerhuis vrij kwam, en Stanley werd als zijn opvolger gekozen. Men bemerkte echter maar weinig van hem in Westminster; er wordt verteld dat hij er maar vijf speeches heeft gehouden in een tijdperk van negen jaar. Niettemin werd hij in 1916 tot parlementair privé-secretaris van den toenmaligen kanselier van de schatkist benoemd en later, in 1917, tot financieel secretaris van de schatkist, in welke functies hij even ongemerkt zijn gang ging als vroeger in het parlement. Doch in 1922, toen Lloyd Georges kabinet werd weggevaagd, trad Baldwin door een toeval plotseling op de voorgrond. In de conservatieve partij, waarvan hij deel uitmaakte, heerste verdeeldheid: 270

een deel der leden, waaronder Churchill en Chamberlain, deelde Lloyd Georges inzichten, en de anderen weifelden. Bonar Law, de leider van de partij, kon wegens ziekte zijn voorgenomen redevoering niet houden, waarop Baldwin hem verving en in een zeer verrassende speech de weifelaars van de gevaren van de politiek van den liberalen premier overtuigde.

Een conservatief kabinet kwam daarop aan het bewind, waarin Baldwin kanselier van de schatkist werd en in 1928, toen Bonar Law door ziekte gedwongen werd af te treden, werd Baldwin zijn opvolger en voor de eerste maal premier. Doch dat duurde maar kort: in minder dan een jaar moest hij aftreden en zijn plaats werd ingenomen door de eerste Labour-regering onder Ramsay MacDonald, die echter ook spoedig in het zand moest bijten. De daaropvolgende verkiezingen brachten een geweldige overwinning voor de conservatieven en Baldwin werd voor de tweede maal premier. En thans, nadat hij in 1929 wederom aftreden moest, is hij in 1935 weer als minister-president van het nationale kabinet Downingstreet binnengekomen. Baldwin is een goed spreker, hoewel hij slechts weinig van zijn oratorisch talent gebruik maakt. Maar doet hij dat, dan kan men er van verzekerd zijn dat hij de onverdeelde aandacht van al zijn luisteraars heeft, en hetgeen hij zegt is steeds de moeite waard. Hij weet zijn redevoeringen een zeer bijzondere persoonlijke stijl te geven, zij zijn logisch van bouw, direct op het doel afgaand en soms emotioneel, bijna poëtisch. Hij is een volle neef van den onlangs overleden schrijver Kipling, en de stijl van zijn redevoeringen en andere publicaties vertoont enige overeenkomst met de ietwat verouderde romantiek van dien auteur.

De „highbrows“ en „diehards“ zijn weinig op hem gesteld, omdat Baldwin te traag en te aarzelend is en zijn politiek niet altijd even elegant (het Abesijnse conflict!). Maar het Engelse volk heeft ver-

trouwen in zijn grote, rustige figuur, die de verpersoonlijking is van den Engelschen burger.

Men kan Baldwin in sommige opzichten met dr. Colijn vergelijken. Beiden zijn gelovige Christenen, en de Bijbel, die zowel Baldwin als Colijn in hun studeerkamer hebben, is daar niet als een ornament. Hartstochtelijke rokers: Baldwin onafscheidelijk van zijn pijp, onze minister-president van zijn sigaar. Harde werkers, wars van uiterlijk vertoon, blootgesteld aan scherpe, genadeloze critiek en toch sterk in het weten dat het vertrouwen van het volk hen draagt. Beiden geroepen om in een moeilijke tijd de regering te leiden, vechtend tegen crisis en werkloosheid, zich verdedigend tegen een waakzame oppositie.

Baldwins zoon is socialist geworden. Voor zijn vader was dat een ontzettende schok, die hem veel leed heeft berokkend. Baldwin verschijnt sindsdien maar weinig op diners en andere officiële gelegenheden, zijn weinige vrije tijd brengt hij in gezelschap van zijn vrouw door, die hem een grote steun is.

Zo leefde achter de saaie gevel van het huis in Downing Street Englands premier: Engelsman in hart en nieren, een rustige staatsman, een philanthroop, wiens zoon hem verloochend heeft...

Tot het zware ambt hem teveel werd en hij den koning zijn ontslag heeft aangeboden. De grote meerderheid van het Engelse volk ziet hem met leedwezen vertrekken, en de hoge onderscheiding, waarmede de koning hem begiftigd heeft, is een duidelijk blijk van de waardering, die hij ook in Buckingham Palace genoot.

In 1908 deed Stanley Baldwin zijn intrede in de Engelse politiek. Als Sir Stanley K.G., ridder van de kouseband, trekt hij zich in 1937 terug. Daartussen ligt een mensenleven van offerende arbeid voor zijn vaderland.

(Alle rechten voorbehouden).

bijzonders, maar het was de eerste sigaret, die zij in haar leven rookte.

Was het niet de pas gestorven Rockefeller die onlangs zei, dat hij met zijn 100ste geboortedag eerst recht was begonnen te leven?

Een advertentie in één onzer weekbladen luidde als volgt:

„Ondergetekende verklaart hierbij, met verwijzing naar het ingezonden stuk, dat hij genoodzaakt is het neemrecht toe te passen bij alle goed gesitueerden in zijn omgeving“.

Daarom stond de woonplaats van den ondertekenaar.

Als reden gaf hij op dat zijn

gezin niet van de hem toebedeelde steun kon leven. Aardig dat de man zijn omgeving ten minste waarschuwt. Tegenover zijn „neemrecht“ kunnen ze nu hun „bezitrecht“ verdedigen.

Twee geneesheren uit Marseille willen binnenkort een sanatorium voor pessimisten inrichten. Zij beschouwen het pessimisme als een ziekte, die door zielkundige behandeling te genezen is.

Over een poosje lopen er dus alleen nog maar optimisten op de aardbodem rond. Dat is in de tegenwoordige tijd inderdaad een reden tot blijdschap.

271 Een vrouw in de Elzasz vierde dezer dagen haar honderdste verjaardag en rookte die dag een sigaret. Op zichzelf niets